Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών, Πανεπιστήμιο Κρήτης

ΗΥ-111 Απειροστικός Λογισμός ΙΙ
Εαρινό εξάμηνο 2020

Άσκηση Bonus
Παράδοση: 24/7/2020

Γενικές οδηγίες

Το όνομα του παραδοτέου πρέπει να είναι της μορφής **askBonus_AM.pdf** (όπου ΑΜ ο αριθμός μητρώου). Η βαθμολογία της άσκησης είναι προσθετική (bonus) στο τελικό βαθμό του μαθήματος και ίση με το 10% (μέγιστος τελικός βαθμός 110/100). Η αξιολόγηση θα γίνει κυρίως με βάση την αναφορά, γραμμένη σε Word ή latex, η οποία θα περιλαμβάνει την ανάλυση της μεθόδου όπως περιγράφεται από τα επιμέρους μέρη και θα συμπεριλαμβάνει και τον αντίστοιχο κώδικα σε παράθεμα (appendix) στο τέλος. Η παράδοση της άσκησης θα γίνει ηλεκτρονικά μέχρι και τις 24/7/2020 και ώρα 23:59 στην ιστοσελίδα του μαθήματος στο eLearn.

Σκοπός αυτής της άσκησης είναι να εξοικειωθούμε με την μέθοδο gradient descent για την ελαχιστοποίηση συναρτήσεων υπό περιορισμούς (constraint optimization problems). Συγκεκριμένα, υποθέτουμε ότι στόχος είναι να βρούμε τα x τα οποία ελαχιστοποιούν τις παρακάτω συναρτήσεις, με δεδομένους περιορισμούς:

i) $f_1(x) = x^2 + 0.5x + 4$ υπό τον περιορισμό ότι $g_1(x) = x + 5$

ii) $f_2(x) = x^3 - x^2 + 10$ υπό τον περιορισμό ότι $g_2(x) = -x + 8$

iii) $f_3(x) = e^x - 1$ υπό τον περιορισμό ότι $g_3(x) = -10e^x + 2$

Οι ακόλουθες γραφικές παραστάσεις αντιστοιχούν στις συναρτήσεις

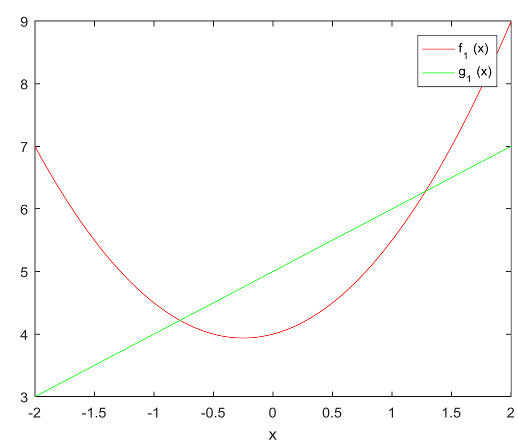

$f_1(x)$ και $g_1(x)$

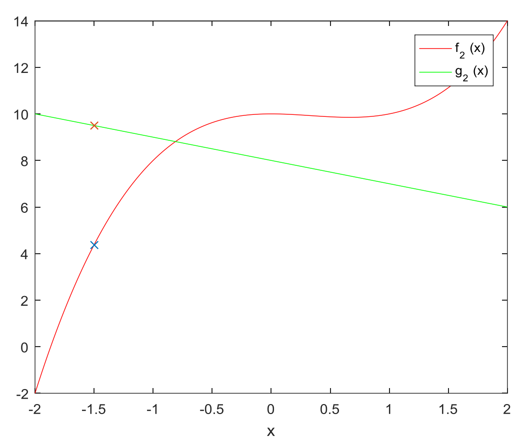

$f_2(x)$ και $g_2(x)$

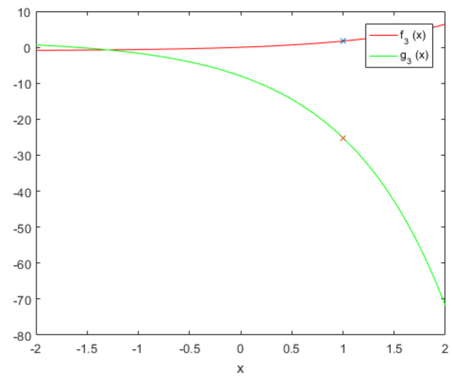

$f_3(x)$ $και$ $g_3(x)$

Γενικά, για να βρεθούν τα ελάχιστα μιας συνάρτησης, η μέθοδος gradient descent, ξεκινάει από μια αρχική εκτίμηση για το που ελαχιστοποιείται η συνάρτηση, το x^0, και υπολογίζει επαναληπτικά νέες εκτιμήσεις που δίνονται από την εξίσωση

$$x^t = x^{t-1} - a\nabla f(x) = x^{t-1} - a\frac{df(x)}{dx}$$

Η παράμετρος a καθορίζει το μέγεθος του κάθε βήματος, ενώ το $\nabla f(x)$ είναι το διάνυσμα κλίσης της συνάρτησης και $\frac{df(x)}{dx}$ η μερική παράγωγος ως προς x. Μεγαλύτερα βήματα (π.χ. $a = 0.1$) κάνουν τη μέθοδο να συγκλίνει γρηγορότερα στο ελάχιστο, αλλά έχουν λιγότερη ακρίβεια στην εξεύρεση λύσης, ενώ μικρότερα βήματα (π.χ. $a = 0.001$) έχουν την ανάποδη συμπεριφορά.

Στην περίπτωση ελαχιστοποίησης με περιορισμούς, εκτός από την συνάρτηση που θέλουμε να ελαχιστοποιήσουμε πχ. $f(x)$, πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι ικανοποιούνται και περιορισμοί $g(x) = 0$. Η προσέγγιση που θα δούμε, προτείνει την δημιουργία μιας νέα συνάρτηση, της $L'(x) = f(x) - g(x)$ και την ελαχιστοποίηση αυτής. Μάλιστα, για να μην μας επηρεάζουμε τα πρόσημα της διαφοράς, μια ακόμα καλύτερη λύση είναι να ελαχιστοποιήσουμε την συνάρτηση $L(x) = (f(x) - g(x))^2$. Σε αυτή την περίπτωση, οι επαναληπτικές εκτιμήσεις δίνονται από την εξίσωση

$$x^t = x^{t-1} - a\nabla L(x) = x^{t-1} - a\frac{d(f(x) - g(x))}{dx}$$

Η επαναληπτική διαδικασία σταματάει όταν ικανοποιηθούν κάποια κριτήρια ελέγχου, για παράδειγμα, όταν ο αριθμός των επαναλήψεων φτάσει την τιμή max_iteration. Η ποιότητα της εκτίμησης δίνεται από το λάθος $L(x^t) - L(x^*)$, όπου x^* είναι η θεωρητική τιμή που ελαχιστοποιεί τη συνάρτηση, ή όταν δεν υπάρχει αυτή, από την διαφορά των δύο συναρτήσεων $|f(x^t) - g(x^t)|$.

Ο ψευδο-κώδικας της μεθόδου gradient descent για προβλήματα με περιορισμούς είναι

- Είσοδος: Αρχικοποίηση της $\boldsymbol{x}^0$ με μία τιμή από το διάστημα ορισμού της f και της g. Δημιουργία έκφρασης για την παράγωγο της L (**προσοχή** η L είναι σύνθετη συνάρτηση των x και άρα η παραγώγιση θα πρέπει να είναι η αντίστοιχη).

- Για επανάληψη από 1 ενώ max_iteration
  - $x^t = x^{t-1} - a\nabla L(x)$
- Έξοδος: η τιμή $\boldsymbol{x}$ που ελαχιστοποιεί την L

Στην παρακάτω γραφική παράσταση φαίνονται οι διαφορετικές εκτιμήσεις της μεθόδου gradient descent στις διαφορετικές επαναλήψεις, όπως και η τελική εκτίμηση.

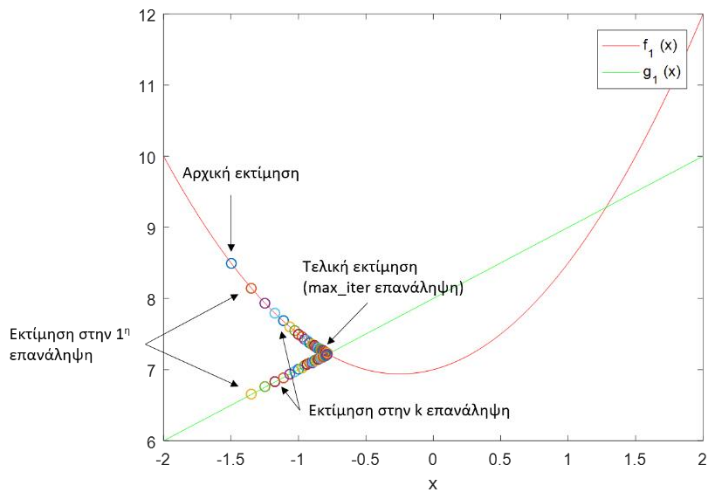

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

1ο Μέρος

Να βρεθούν τα ελάχιστα των συναρτήσεων $[f_1 - g_1]^2, [f_2 - g_2]^2, [f_3 - g_3]^2$.

2ο Μέρος

Να υλοποιηθεί η μέθοδος του gradient descent (δείτε τον αντίστοιχο ψευδο-κώδικα) σε κατάλληλη γλώσσα προγραμματισμού (Matlab, Octave, C, Python).

3ο Μέρος

Για τις συναρτήσεις f_1, f_2 και f_3 , υποθέστε ένα συγκεκριμένο αριθμό επαναλήψεων (max_iteration=20) και αρχική τιμή το $x^0 = -0.5$ για την f_1, $x^0 = -1.5$ για την f_2 και $x^0 = 0$ για την f_3 και αξιολογήστε την ποιότητα εκτίμησης ως προς τις διάφορες τιμές της παραμέτρου a (π.χ. 0.001, 0.01 , 0.1).

4ο Μέρος

Να εξετάσετε την ποιότητα της προσέγγισης, σαν συνάρτηση του αριθμού επαναλήψεων (max_iteration =5, 10, και 20) από αρχικό σημείο x^0 και για συγκεκριμενη τιμή παραμέτρου a (π.χ. 0.01) .

5ο Μέρος

Αν οι δύο συναρτήσεις δεν έχουν κοινό σημείο, πχ αν $f_1(x) = x^2 + 0.5x + 4$ και $\hat{g}_1(x) = x + 3 = 0$, η μέθοδος δουλεύει, και αν ναι, τι χαρακτηριστικά έχει το σημείο που βρίσκει?